י:ו, ג) לחמו נב:, ד) ולעיל

כהו. י) ורש"לו. כ) ולדידיה רש"ש], () [דברים כה],

תורה אור השלם

ו. ונגשה יבמתו אליו

יין הַּיְּשֶׁתּי בְּדְּיִים נְיִחְלְצְהּ לְעִינֵי הַזְּקַנִים וְחָלְצְה נַעֲלוֹ מַעַל רַגְלוֹ וְיְרְקָה

בָּפְנְיוֹ וְעָנְתָה וְאָמְרָה בָּפְנָיוֹ וְעָעָה לָאִישׁ אֲשֶׁר בָּכָה יַעְשֶׂה לָאִישׁ אֲשֶׁר

לא יבנה את בית אחיו:

גליון הש"ם

גמ' ור"ש היכא דנשא מת. עיין נספר המקנה לקידושין דף עז ע"ב נתוס'

הגהות הב"ח

(A) גמ' חזיה להתירה ושריה. נ"ב ס"ה ושיירא:

(ב) רש"י ד"ה מיתלא וכו׳

מן היבום ולא פקע: (ג) תד"ה (נעמוד הקודס)

מדרכנן וגורה כו' ועוד דהתם לעיל מינה קרי רבא: (ד) ד"ה שנשא וכו'

ואע"ג דבכי וכו' לעיל בפ"ק משום דכיון וכו' חשבי לה שלא במקום:

:פרט לכ"ג

דברים כה ט

ולעיל ו) פנפיל כ. וט"ק], ו) סנהדרין פא. כריתות יד: [תוספתא סנהדרין פי"ב], ה) כריתות יד:, ט) [דברים

ן (לעיל ב: וש"נ], [לעיל ב

עין משפם

גר מצוה

לד א מיי׳ פ״ו מהלכות

יבום הלכה

טוש"ע אה"ע סימן קעד

מעיף ה:

לה ב מיי׳ פ״ו שם הל׳

סימן קעה סעיף א: לו ג מיי' פי"ד מה

ג מיי' פי"ד מהל' סנהדרין הלכה ד:

בשתי יבמות מבית אחד חדא חללה וחדא מייבמה דהכא לאו מבית אחד מיחזי: אבל היא אסורה. ולא משום דקם ליה בלא יבנהיי דפוסלה על אחיו הנשאר שהרי לא נתן גט לזיקה אלא משום דאתי לאיחלופי בבעלת הגט היכא דעבד גט למאמרו ולזיקתו דההיא ודאי מידחיא אבל גט למאמרו לא דחי אלא מאמר ונשארה זיקה ראשונה במקומה: הוחרה אפינו היא. לשלישי כשימות שני: מאי דעבד שקליה. והויא כמו שלא עשה בה מאמר ואתיא ומתייבמת לשלישי מחמת זיקת אחיו הראשון. ודוקא שפירש למאמרו ולא לזיקתו קאמר אבל סחמא קיימא בלא יבנה אכולהו אחין והכי מוכחא מילתא דרבא בפרק רבן גמליאל (לקמן ד' נב:) דלמחמרו ולח לזיקתו קחמר: פשיטח השתח ומה התם דלה חידחיה מהחי ביסא. לעיל (דף ל.) גבי שלשה אחים שנים מהם נשואים שתי אחיות ואחד נשא נכרית ומת אחד מבעלי אחיות וכנס נשוי נכרית את אשתו ומתה אשתו של שני ואח"כ מת נשוי נכרית הרי זו אסורה עליו עולמית משום אשת אח הואיל ונאסרה עליו שעה אחת בנפילה ראשונה משום אחות אשה. ואע"ג דבההיא נפילה קמייתא לא אידחיא לה לגמרי דהא קאי נשוי נכרית שזוקקה לייבום וקורא אני בה בשעת נפילה יבמה יבא עליה אפי׳ הכי חשבינן לה לגבי בעל אחותה כאשת אח שיש לה בנים לאיתסורי עליה אפילו לאחר מיתת אחותה: הכא. דבשעת נפילה אידחיא מהאי ביתא לגמרי דאין כאן אלא בעל אחותה ומשעה שנפלה לפניו אין זיקת יבום עליה מיבעיא: סנא הא. מתני׳ דהכא תנא ברישא: והך. דשלשה אחים

דלא אידחיא מהאי ביתא לגמרי חזיא מעיקרא להיתרא ושריא י [משום הכי לא תניא]: הדר חזיא לאיסורא. דמ"ת לדידה יבא קרינא ביה משעת נפילה יבמה יבא עליה 0: דחביבה ליה. משום דחידוש הוא: ומשנה הראשונה. שיתירה היא משנשנית זו הואיל והיתה שנויה מתחלה: לא זוה ממקומה. לעוקרה לגמרי: בא עליה. בחיי אשתו: משום אשת אח. דהא רחמנא פטרה מייבום וקמה עליה כמי שיש לו בנים: אלא משום אשת את. כדמוקי טעמא לקמן: בנשה מת והח"ל נשה חי. דאיסור אשת אח קדים ותו לא אתי איסור אחות אשה וחייל עלה דקסבר אין איסור חל על איסור: נשא חי ואח"ר נשא מת. איסור אחות אשה קדים דקודם שנשאה אחיו המת היתה עומדת עליו באיסור אחות אשה: מיסלא סלי. דאי הוה פקע איסור אשת אח הוה חייל איסור אחות אשה דהאי דלא חייל מעיקרא משום טעמא דאיסור אשת אח דהוה קאי קמיה הלכך הואיל ואיסור אחות אשה מוכן ועומד לחול עליה פטורה מן (כ) היבם לא פקע איסור אשת אח וחייב משום אשת אח: שתי מיתות. כגון חמותו והיא אשת איש דאחמותו שריפה ואאשת איש חנק: נידון בחמורה. בשריפה: המותו ונעשים אשת איש. שהיתה אלמנה כשנשא בתה: נידון בחשם חיש. ואע"ג דקיל הוא. אלמא לא אתי איסור חמותו וחייל אאשת איש דאי חיילי תרוייהו עליה הוה לן למדייניה בחמורה:

ומקלתו חלוך. ואתי למימר בב' יבמות הבאות מבית אחד חדא מתייבמת ואחרת חללה: נתן גט למאמרו. אמתניתין קאי שאם נתן הראשונה שהיא לרתה להתייבם לשלישי דמאמר דעבד שקליה ולאו לרות נינהו והשתא לא אתי למימר

מוסף רש"י שייך לעמוד קודם. מפיהם. על פי שניס עדים, ולא מפי כתבם. ידו בבית דין, דלא דמי שחתמוהו ביומו, להסוא אורחיה להכי (גיטין עא.). הרי אלו. שמי נשים, חולצות. לאילו כנסה הוה פקעה זיקה קמייתא ולא הוה עלה אלא זיקת נשואי האחרון, אבל יקני נפוע זיקה מאמר לא מפקע זיקה והויא עלה קלח זיקת ראשון וקלח זיקת האחרון לעיל יב.). שנאמר ומת אחד מהם. ולא זו שמתו בעליה חיקת שניהם עליה ושתיהן אסורות מדרבנן וקרא אסמכתא בעלמא, ובחלילה דחדא לא מיפטרא אידך דלאו מבית אחד קאחו הואיל ולא כנסה, ואי לא עבד בה מאמר לא הואי עלה אלא ממתת כל יאתי עלט מלח זיקת ראשון והוו להו שתי יבמות הבאות מב' בתים ושתיהן מתייבמות (שם). שעליה זיקת יבם אחד. כגון שלא נפלה אלא פעם לבון שנו שכנסה שני ופקעה זיקה ראשונה וכשמת אין כאן אלא זיקת ייבוס של שני, או לא עשה בה מאמר ומח, אין כאן אלא זיקת ייבוס ראשון, ועכשיו יש כחן זיקת ייבוס של שני יבמין, שיש עליה של שני יבמין, קלת זיקה מן הראשון, דכל קלת זיקה מן הראשון, דכל זמן שלא נחייבמה לא פקע זיקתה מן השני, ולרתה אשת השני אסורה משום לידה (לעיל יח:). ולא שעליה זיקת ב' יבמין. כגון זו שעדיין לא ילתה מזיקת יבומי המת הראשון, דאין יבמה יולאת מזיקתה אלא בביאה, ונתוספה עליה

זיקה מחמת מאמרו של שני

זה העושה מאמר גט למאמרו ולא לזיקתו ואח"כ מת הותרה אשתו

ומקצתו חלוץ ויאמרו אי דמייבם והדר חליץ הכי נמי אלא גזירה ידילמא חליץ ברישא והדר מייבם וקם ליה יבאשר לא יבנה ורחמנא אמר ייכנה שלא בנה שוב לא יבנה יאמר רבא נתן גם למאמרו הותרה צרתה אבל היא אסורה דמחלפה בבעלת גם איכא דאמרי אמר רבא נתן גם למאמרו הותרה אפי' היא מאי מעמא מאי דעבר בה שקליה: מתני' סבשני אחין נשואין שתי אחיות ומת אחד מהן ואחר כך מתה אשתו של שני הרי זו אסורה עליו עולמית הואיל ונאסרה עליו שעה אחת: גמ' פשימא השתא ומה התם דלא מידחיא מהאי ביתא לגמרי אמרת לא הכא דקא מידחיא מהאי ביתא לגמרי לא כ"ש תנא הא תנא ברישא והך חזיא להיתירא (4) ושריא והדר חזיא לאיסורא ואיידי יומשנה ליה אקרמה יומשנה לא זזה ממקומה ת"ר בא עליה חייב עליה משום אשת אח ומשום אחות אשה דברי רבי יוםי רבי שמעון אומר אינו חייב אלא משום אשת אח בלבד והא תניא ר"ש אומר אינו חייב אלא משום אחות אשה כלבד לא קשיא כאן שנשא חי ואח"כ נשא מת כאן שנשא מת ואח"כ נשא חי ∘ור' שמעון היכא דנשא מת ואח"כ נשא חי כיון דאיסור אחות אשה לא חייל תתייבם יבומי אמר רב אשי איפור אחות אשה מיתלא תלי וקאי אי פקע איסור אשת אח אתי איסור אחות אשה וחייל והילכך לא פקע וסבר רבי יוסי איסור חל על איסור והא תניא ייעבר עבירה שיש בה שתי מיתות נידון בחמורה רבי יוםי אומר נידון בזיקה הראשונה הבאה עליו ותניא ייכיצד אמר רבי יוםי נידון בזיקה הראשונה הבאה עליו חמותו ונעשית אשת איש נידון בחמותו אשת איש ונעשית חמותו

מאמר ולא גזרינן לה אטו אשת שני מתים וא"כ מי שעליה זיקת יבם אחד כו' לא הויא דרשא גמורה אלא אסמכתא בעלמא וקשה דבפרק בתרא דגיטין (דף פב: ושם) אמרי׳ אלא אשת ב׳ מתים היכי משכחת לה משמע דהוי דאורייתא ואפי׳ בחד דוכתא וי״ל דפלוגתא דתנאי היא כדמוכח לקמן בסוף החשה רבה (דף נו:) גבי בן תשע שבא על יבמתו ומשהגדיל נשא אשה אחרת ומת השניה חוללת או מתייבמת הראשונה שהיא בעלת זיקת שני יבמין חוללת

אשת שני מתים וההיא דריש המגרש

(גיטין פב:) כההוא תנא וריב"ן פירש

שם דלכולי עלמא אשת שני מתים

דאורייתא ותנא דהכא גזר אף באשת

השני משום לרה דהיינו בעלת מאמר

דקא סבר כיון דבעלמא אשת שני

מתים דאורייתא מחמירי אפי' באידך ותנא דהתם לא מחמיר כולי האי

ולא גזר באשתו של בן תשע אטו

בעלת זיקת שני יבמים וקשה דהכא

מסיק דטעמא דהך תנא משום הנך

גזירות דמפרש הכא ועוד דהתם (ג)

קרי רבא לאשתו לרה והאמר נמי

ויעשו ביאת בן תשע כמאמר בגדול

ותדחה לרה כו' והכא קרי לבעלת

מאמר לרה וריב"ן הקשה לעלמו שתי

קושיות הללו ופר"י עיקר:

תוספות ישנים ולא מתייבמת ופריך בגמרא ויעשו ואין להקשות כיון דהך לא ביחת בן תשע כמחמר בגדול ותדחה ינין כאקשות פון ינאן כמו סבירא אשת שני מתים [דאורייתא] מאי האי לרה מיבום פירוש כי הכא ומסיק דאמרינן יבמה יבא עליה שיש עליה זיקת יבס אחד ולא שיש עליה זיקת שני לרבי יוחנן דעשו ועשו ופליג תנא דשמעתין אההוא תנא דהאי תנא גניה גמין. וי"ל כדקאמר יבמין. וי"ל דטעמא כדקאמר הכא וקרא אסמכחא בעלמא הוא וכן דשמעתין גזר משום לרה פירוש הא דקא אסר בעלת מאמר משום דאיכא לרה בהדה כדגזר בשמעתין דלמא פי׳ לעיל. ותימה דאמרינן פיי נעינ. ומימה דממריק לעיל א"ר שמעון אם מאמרו של ראשון מאמר חליץ והדר מייבם כדפירש בקונטרם אבל משום זיקת שני יבמין לא אשת ראשון בועל וכו׳ משמע דאית ליה גופיה מיתסרא דלאו דאורייתא ומיהו כי אשת שני מתים. לכו נראה ליכא לרה בהדה נמי אסורה אטו לפרש הכא דודאי ס"ל הכא היכא דאיכא לרה כדקאמר התם לפנים הכנו החלהים ליהכח אשת שני מחים דפרק המגרש וגזרה דהכא לא רבא לעיל דאפי׳ היכא דליכא לרה אלטריכא משום בהדה מיחלץ חללה יבומי לא מייבמא ותנא דהתם לא גזר משום לרה פי׳ הא דקא אסר לבעלת ביאת בן תשע חמירא כל כך לאסור גם את המירוז כני כן נמסור גם חת הלרה. והשתא נמי האי דקאמר ר' שמעון אם לייבומי לאו משום זרה אלא אטו אשת שני מתים דהוי בעלמא דאורייתא מאחרו של ראשון ודוקא בדידה גזרו אבל בלרתה לא שני מתים: דלא רצו להחמיר גם בצרתה אטו גתו גט למאמרו הומרה

אפילו היא ולא הוי גרושת אחיו כיון שלא נתן גט אלא להפקיע המאמר ומאמר דעבד שקליה ונמלא כאילו לא היחה אשתו מעולם. ודוקא שפירש שנתן גט למאמרו אבל נתן גט סתם אסור ליבמה דכיון שלא בנה יבנה. תימה 63 315 דאמרינן לקמן (דף נ:) בשתי יבמות שנפלו לפני יבם אחד ונושה מאמר בזו יצט מתא ועשה ממנת צוו ומאמר בזו נותן גט לזו וגט לזו וחלילה אחת לכולן א״כ חשתט דלה חזי לייבחה מה דעבד שקליה. וי" דלקמן מיירי שנתן הגע סתם ולא פירש למאמרו דלכתחלה לא אמרינן ליה לחת גט להפקיע המאמר. וחימה אמאי לא גזרינן שמא לא יפרש להפקיע המאמר כדאמרינן דמחלפא המחומה בדממרים דמחופם בבעלת הגט. ונראה להריב"ן דדוקא שנפלו שתי יבמות גזרינן אפילו פירש לה סתם. אבל הכא דליכא שפירש בדיעבד להפקיע המאמר הותרה לייבס. ולא גזרינן מידי כיון . דליכא אחרת בהדה: ביצד א"ר יוסי נדון בזיקה (שניה) [הראשונה] הבאה עליו חמותו וכו' ומייתי מהא דקאמר אשת איש ונעשית חמותו נדון באשת איש דאי איסור חל על איסור היה נידון בחמותו בחמורה אבל לא מיימי מחמותו ונעשית אשת איש דנדון בחמותו דאפי' איסור

לא קטלן ליה וא"כ נידון

למאמרו בו'. הקשה ריב"ן דתנן בפר"ג (לקמן דף נ.) דיש מאמר אחר מאמר ואם עשה מאמר בזו ובזו לריכה ב' גיטין וחלילה בין יבם אחד לב' יבמות בין ב' יבמין ליבמה אחת אבל יבומי חד מינייהו לא ולרבא יתן גט למאמרו ולא לזיקתו וליבומי אידך וחירץ דלכתחלה אין לעשות כן דגזרינן גט למאמרו אטו גט לזיקתו ודוקא בדיעבד קאמר הכא רבא דהותרה אפי׳ היא דכיון דתו ליכא למיגזר בהאי מאמר אטו שאר מאמרות דעלמא לא גזרינן דלא שכיחי כולי

נידון באשת איש

האי אבל לכתחלה גזרינן משום האי מאמר גופיה: דאידחיא מהאי ביתא לגמרי לא כ"ש. אע"ג דמהאי נכא שמעינן דאסירא אע"ג דאיחזיא בהך נפילה דלא שמעינן מבבא דלעיל כדאמר לעיל (דף ל.) מ"מ כיון דאידחיא מהאי ביתא לגמרי פשיטא דאסירא אע"ג דחזיא בהא נפילה ולעיל דקאמר טעמא דאיחזיא בהך נפילה אהאי מתניתין משום דאכתי

לא אסיק אדעתיה טעמא דאידחיא מהאי ביתא: שבשא חי ואח"ב נשא מת. (ד) אע"ג דבכי האי גוונא שרו ב"ש לרה לייבומי לעיל בפ"ק (דף ח.) דכיון דלא חייל איסור אשת את חשבי שלא במקום מצוה ר"ש לית ליה האי סברא דמכל מקום הרי היא אשת אחיו: לא פקע. ואע"ג דלא חייל איסור אחות אשה אסורה נמי הנרה לייבומי כיון דלא פקע איסור אשת אח כמו אילונית דאוסרת לרתה אע"ג דאין בה אלא איסור

אשת אח לחודה וא"ת לר"ש משכחת לה אשת אח מן האב דפוטרת לרתה וליחשבה בהדי ט"ו נשים בפ"ק (דף ב. ודף י.) למ"ד בפלוגתא קא מיירי וכן האי דלעיל דקתני נאסרה עליו עולמית גם היא פוטרת לרתה וליחשבה וי"ל דהני כיון דמכח אחות אשה אסירא בכלל אחות אסה נינהו: לגעשית אשת איש נידון בחמותו. ואין זה מכח זיקה ראשונה דבלאו הכי מי שנתחייב כ' מיתות נידון בחמורה: איסור

(גיטין פב:)**. מייבם לאיזו** שירצה. דלים ליה הך דרשה דויקם שני ינמים, דאי מאמר קונה הרי היא אשם שני ואין כאן אלא זיקפו, ואם אין קונה הרי הוא משרצה. דלים ליה אוין כאן אלא זיקפו, ואם אין קונה הרי היא אשם שני ואין כאן אלא זיקפו, ואם אין ליקפו בין נדעה באחרה. הותרה אחתה האשונה שהיא לרתה, לאחיו השני, דאי לאו גט הוה אפורה עליו משום זיקם שני ינמין (יקפון בין. שתי מיתות. חמותו ואשם איש איכא שריפה וחנק, ושריפה בתן גט למאמרו. ואם נאמרונה, דאין איפור מע איפור (שם).